

СТАНДАРТ НА НБУ ЗА ЦИТИРАНЕ И ОПИСАНИЕ НА ЦИТИРАНАТА ЛИТЕРАТУРА

Този стандарт съдържа правила за цитиране и описание на цитираната литература и примери, илюстриращи прилагането на правилата в различните случаи. Стандартът се състои от две части: **А Цитиране в основния текст** и **Б Списък на цитираната литература**.

А Цитиране в основния текст

1. При всяко позоваване в основния текст на идеи, теории, гледни точки, резултати от изследвания, нормативни актове и др. се посочва източникът на използваната информация.
2. Посочването на източника може да бъде включено в основния текст или в бележка под линия, като и в двата случая се използват съкратени записи, съдържащи фамилното име на автора и годината на цитираното издание, разделени със запетая: (Петров, 1989), (Стефанов и Ангелова, 2008), (Апостолов и др., 2006). Пълното библиографско описание на цитирания текст се включва в *Списъка на цитираната литература* в края на книгата или съответната глава от нея.
3. Когато се цитират няколко публикации на един автор, излезли от печат в една и съща година, към съкратения запис на всяка една от тях се прибавя буквен индекс: (Петров, 1989а), (Петров 1989б). Този индекс присъства и в пълното библиографско описание на публикациите в *Списъка на цитираната литература*.
4. Когато авторът не предава чуждата идея със свои думи, а си служи с точен цитат, поставен в кавички, освен автора и годината на издаване на цитирания текст се посочва и страницата (страниците), от която (които) е взет цитатът: (Петров, 1989, с. 46), (Стефанов и Ангелова, 2008, сс. 23-25).
5. Съществуват специални случаи, при които стандартният формат на позоваване (автор, година, страница) не се прилага, а се използва специално създаден за тези случаи формат. Такива са случаите на позоваване на някои класически текстове, нормативни актове, текстове, публикувани в интернет, и др. Специфичните начини на цитиране в тези случаи са илюстрирани с примери по-долу. Тъй като не е възможно да бъдат предвидени и описани всички особени случаи на позоваване, когато е изправен пред неописан в този стандарт случай, авторът на ръкописа е свободен да избере свое правило за съкратен запис, което да е максимално близко до правилата, отнасящи се до стандартните случаи.

ПРИМЕРИ:

I *Позоваване в основния текст на един източник, без привеждане на точен цитат:* (автор, година).

Редица изследвания сочат, че ефектът на фалшива памет се наблюдава в различни ситуации (McDermott, 1996).

II *Позоваване в основния текст на повече от един източник, без привеждане на точен цитат:* (автор, година 1; автор, година 2;).

Ефектът на фалшива памет се наблюдава и при 24-часов интервал между заучаването и теста (McDermott, 1996; Read, 1996).

III *Позоваване с точен цитат:* (автор, година, номер на страница).

Тези наблюдения карат Родигър и Макдърмът да опишат ефекта на фалшивото разпознаване като „силна паметова илюзия” (Roediger & McDermott, 1995, p. 803).

IV *Позоваване в бележка под линия:* автор, година, номер на страница.

Тези наблюдения карат Родигър и Макдърмът да опишат ефекта на фалшивото разпознаване като „силна паметова илюзия”¹.

¹ Roediger & McDermott, 1995, p. 803.

V *Когато авторите на цитирания текст са двама:* (автор 1 & автор 2, година).

(Roediger & McDermott, 1995).

В позовавания на кирилица се допуска вместо знака ‘&’ да се използва съюзът ‘и’:

(Стефанов и Ангелова, 2008).

VI *Когато авторите на цитирания текст са повече от двама:* (първи автор et al., година).

(Payne et al., 1996)

В позовавания на кирилица може да се използва българското „и др.”, вместо латинското „et al.” (et alii):

(Петров и др., 2011).

VII Цитиране на нормативни актове: (Название на нормативния акт, член, алинея и параграф)

(Закон за развитието на академичния състав в република България, чл. 35, (1) 1).

Допуска се и съкратено изписване на названието на закона: (ЗРАСПБ, чл. 36).

VIII Цитиране на класически текстове: (автор, заглавие на текста, индекс на цитирания пасаж)

(Платон, *Менон*, 97e-98b)

(Аристотел, *Първа аналитика*, A1, 24a-b)

IX Цитиране на текстове, публикувани в интернет (не се отнася за електронни копия на книжни оригинали, които се цитират така, както се цитират книжните им оригинали): (автор, заглавие на текста, дата на публикуване)

(Dembski, *Remarkable exchange between M. Ruse and D. Dennett*, posted 21.02.2006)

(Сироманов, *Кратък курс по обща култура*, публикуван 16.09.2012).

Б Списък на цитираната литература

1. Предложеният за печат научен текст (монография, сборник статии или учебник) задължително съдържа списък на цитираната литература. По избор на автора (авторите), цитираната литература може да бъде събрана в един общ списък, който следва основния текст, или в множество списъци, следващи отделните глави. Първият стил се препоръчва при книги, които имат един автор, а вторият – при колективни монографии и сборници, където отделните глави са писани от различни автори и разискват различна проблематика.
2. Списъкът на цитираната литература включва библиографски описания само и единствено на текстове, на които авторът се е позовавал в основния текст.
3. Задължителните полета в библиографското описание са: автор, година на издаване, заглавие на цитирания текст, място на издаване/издател. За статиите в списания и сборници се посочват и страниците.
4. Когато цитираното заглавие има повече от едно издание, като година на издаване се посочва годината на публикуване на изданието, което е ползвано. По преценка на автора в библиографското описание може да се посочи и годината на първото издание или поредността на изданието (виж примерите).
5. Когато цитираният текст е превод, това се отбелязва след заглавието на текста, като се посочват езикът, от който е извършен превода, и името на преводача.

6. Библиографските описания на определени категории текстове се различават от стандартното (автор, година, заглавие, място на издаване/издател, страници). За част от тези особени случаи (класически текстове, нормативни документи, публикации в интернет) са дадени примери. За всеки случай, различен от описаните, авторът е свободен да избере свой формат. Основното изискване към свободно избрания формат е да предоставя съществената библиографска информация за цитирания текст и да се доближава по стил до стандартните библиографски описания, съдържащи се в примерите.

ПРИМЕРИ

I Книга с един автор

Богданов, Б. (2005). *Отделно и заедно*. София: Планета 3.

Mladenov, I. (2006). *Conceptualizing Metaphors. On Charles Peirce's Marginalia*. London: Routledge.

II Книга с двама и повече автори

Lakoff, G., Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: The University of Chicago Press.

III Сборник статии

Тодоров, О. (Ред.) (2006). *Памет, идентичност, съзнание*. София: Издателство на Нов български университет.

Gurova, L. (Ed.) (2012). *Inference, Consequence, and Meaning. Perspectives on Inferentialism*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

IV Статия в списание

Михаилов, Г. (1943). Митическият образ на Орфей. *Прометей*, VIII (2), 33-36.

Roediger, H., McDermott, K. (1995). Creating false memories: Remembering words not presented in lists. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 24 (4), 803-814.

V Статия в сборник

Тодоров, Х. (2006). Философията и мисленето за паметта. В: Тодоров, О. (Ред.). *Памет, идентичност, съзнание*. София: Издателство на Нов български университет, 93-101.

Roediger, H., McDermott, K. (1993). Implicit memory in normal human subjects. In: Boiler, F., Grafman, J. (Eds.). *Handbook of Neuropsychology*, vol. 8. Amsterdam: Elsevier, 63-131.

VI Преводна книга

Морис, Д. (2007). *Жестове и поведение. Въведение в езика на тялото*. Превод от английски Н. Хаджийска. София: Сиела.

Duhem, P. (1969). *To Save the Phenomena*. Translated from French by E. Dolan and C. Maschler. Chicago: The University of Chicago Press.

VII Книга, която не е първо издание

Russell, B. (1989/1946). *A History of Western Philosophy*. London: Unwin.

или

Russell, B. (1989). *A History of Western Philosophy*, 2nd edition. London: Unwin.

VIII Текст от класически автор

Платон (1990). Теетет. Превод от старогръцки Б. Богданов. В: Платон. *Диалози*, т. 4. София: Наука и изкуство.

IX Нормативен акт

Закон за развитието на академичния състав в република България. Обнародван, ДВ, бр. 75 от 24.09.2010 г.; допълнен, ДВ, бр. 9 от 31.01.2012 г.

X Текст, публикуван в интернет

Aristotle. Poetics. Translated by S. Butcher. *The Internet Classics Archive*. Published 13 Sept. 2007, accessed 4 Nov. 2008. <http://classics.mit.edu/>.

Сироманов, И. Кратък курс по обща култура. *Novini Dir.Bg*. Публикуван 16.09.2012 г., прочетен 17.09.2012 г. <http://www.novini.dir.bg/news.php?id=12002115>